

ภัยแห่งพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ภัยแห่งพระพุทธศาสนา ความจริงมีมานานแล้ว แต่ถ้าเราไม่ประมาทจริงๆ ก็ยังพอมีทางที่จะแก้ปัญหาได้ ภัยดังกล่าวมีสองอย่างคือ ภัยจากภายนอกและภัยจากภายใน ภัยภายในเป็นเรื่องใหญ่ ภัยภายนอกแม้จะร้ายแรงอย่างไรก็ตาม ถ้าภายในยังเข้มแข็งอยู่ ก็สามารถดำรงตนรักษาตัวไว้ได้ แต่ถ้าภายในอ่อนแอเสียแล้ว ภัยภายนอกก็เข้ามาซ้ำเติมได้ง่าย แม้แต่ไม่มีภัยก็ยังทำลายตัวเองหมดไปได้

๑ ภัยภายนอก

ภัยภายนอกที่เรามองดู และพูดถึงว่าเป็นภัยต่อพระพุทธศาสนา ถ้าว่าไปแล้วไม่ใช่เป็นภัยต่อพระพุทธศาสนา เท่านั้น เพราะภัยต่อพระพุทธศาสนา ก็หมายถึงภัยต่อประเทศชาติ และสังคมไทยทั้งหมดด้วย นอกจากนั้นภัยจากประเทศ และสังคมนี้เป็นภัยอย่างเดียวกับภัยที่จะเกิดแก่โลก หมายความว่า ถ้าภัยเกิดแก่พระพุทธศาสนาได้ และถ้าประเทศไทยมีปัญหาได้ ก็เป็นปัญหาแก่ทั้งโลกนั่นเอง ฉะนั้น เราจึงมามองดูสภาวะและสถานการณ์ของโลกทั้งหมด

เวลานี้เมื่อเรามองดูไปทั่วโลก จะเห็นว่าอยู่ในภาวะที่ไม่ปลอดภัยในสังคม การรบราฆ่าฟันยังมีกันมากมาย แม้แต่ในประเทศเดียวกันก็เกิดสงคราม มีการฆ่ากันอย่างทารุณโหดร้ายชนิดที่น่าจะเกิดขึ้นในหมู่มนุษย์ การฆ่าฟันทำสงครามกันนี้ เป็นเรื่องของเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ และลัทธิศาสนา อย่างที่เราได้ยินกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน คือการทำสงครามรบกัน ระหว่างยิวกับอาหรับ เป็นสงครามที่มีความหมายทั้งในแง่เผ่าพันธุ์ และในแง่ลัทธิศาสนา คือเรื่องชาวยิวกับชาวอิสลาม ซึ่งเห็นชัดว่าเป็นศัตรูกันมาเป็นพันปีแล้ว มองไกลเข้ามาอย่างประเทศฟิลิปปินส์ อินโดเนเซีย ก็มีสงคราม การรบราฆ่าฟันกันด้วยเรื่องของลัทธิศาสนา มองไปทางเมืองฝรังอย่างไอร์แลนด์เหนือก็มีการรบกันระหว่างโปรเตสแตนท์กับคาทอลิก เป็นปัญหาที่กันมาไม่รู้จบสิ้น ถอยหลังไปไม่นานก็ที่ยบอสเนีย มีการฆ่ากันอย่างโหดร้ายทารุณอย่างยิ่ง

เมื่อมองเรื่องที่เป็นมาเป็นไปอย่างนี้แล้ว ก็ทำให้เราต้องมองไปข้างหน้าด้วยว่าสภาพที่เป็นอย่างนี้ มันส่องแนวโน้มน่าอนาคตจะเป็นอย่างไร โดยเฉพาะความคิด ความเชื่อหรือทฤษฎีของคนนี้เป็นเรื่องสำคัญ เมื่อคนเรามีความเชื่อตั้งจิตตั้งใจมองอะไรอย่างใดก็คิดจะทำอย่างนั้นต่อไป ถ้ามองในแง่ของการที่เกิดสงครามฆ่าฟันกันระหว่างคนต่างผิวต่างลัทธิศาสนานี้ เมื่อเราหันมามองประเทศไทยกลับเห็นว่า เป็นประเทศที่ดีที่สุด เป็นประเทศที่ร่มเย็นเป็นสุข

คนไทยไม่มีความรังเกียจเจียดฉันท์คนผิวเผิ่นไหน คนลัทธิศาสนาไหนก็อยู่กันได้ด้วยดี เป็นอย่างนี้มาตลอดเวลายาวนานแล้ว เพราะว่าคนไทยไม่รังเกียจใคร ปรับตัวเข้ากับทุกคนได้ ที่เป็นอย่างนี้เรา

พูดได้เต็มปากว่าเป็นเพราะพระพุทธศาสนา ที่ว่าคนอยู่ร่วมกันได้ดี เพราะพระพุทธศาสนานี้แน่นอน เพราะเราแนวคำสอนของพระพุทธศาสนานี้ให้มีเมตตา มีกรุณา แล้วเมตตากรุณานี้ก็สากล คือไม่มีการจำกัดหรือแบ่งแยกว่ารักเฉพาะพวกนี้พวกนั้น หรือว่าศาสนาพวกนั้นได้ไม่เป็นบาป ฝ่าคนพวกนี้ จึงจะเป็นบาป อย่างที่บางลัทธิศาสนาถึงกับบอกว่า คนพวกนั้นกลุ่มนั้นฆ่าแล้ว กลายเป็นว่าได้บุญเสีย ด้วยก็มี ถ้าไม่เป็นการสนับสนุนให้เกิดการรบราฆ่าฟัน อย่างน้อยก็เป็นข้ออ้าง ให้ฆ่าฟันทำการรุนแรง ได้

๑.๑ ฝรั่งเศสแปลกใจ แต่ไหนแต่ไร เมืองไทยใจเสรีไม่มีที่ไหนเทียมเท่า

เมืองไทยเรามีความใจกว้างอย่างนี้มานานแล้ว ถอยหลังไปดูประวัติศาสตร์ได้ คนไทยตั้งแต่เป็น พุทธศาสนิกชนสืบมา อยู่ร่วมกับใครก็ได้ ในสมัยที่ฝรั่งเริ่มเข้ามา และเขียนบันทึกเหตุการณ์ไว้ใน สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อฝรั่งเข้ามาพร้อมกับการล่าเมืองขึ้น และทำการค้าขายอะไรต่างๆ ศาสนาก็เข้ามาด้วยคือมีการนำศาสนาคริสต์เข้ามาเผยแพร่ และนักบวชที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ นั้นเองได้เขียนบันทึกไว้ ถึงสภาพชีวิตจิตใจ และลักษณะนิสัยของคนไทยที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยิ้มแย้มแจ่มใส ยินดีต้อนรับและให้เกียรติคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นชาติไหน ลัทธิศาสนาใด บาทหลวงชื่อ ฌ็อง เดอ บูร์ ได้บันทึกไว้ตอนหนึ่ง กรมศิลปากรได้นำมาจัดพิมพ์เป็นหนังสือไว้ เป็นจดหมายเหตุการเดินทางของพระสังฆราชแห่งเบรติ เขาบอกไว้ดังนี้

‘ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าจะมีประเทศใดในโลก ที่มีศาสนาอยู่มากมาย และแต่ละศาสนาสามารถ ปฏิบัติพิธีการของตน ได้อย่างเสรีเท่ากับประเทศสยาม’

อีกตอนหนึ่งเขาเขียนบอกว่า ความคิดของชาวสยามที่ว่าทุกศาสนาดี ดังนั้น พวกเขจึงไม่แสดง ตนเป็นปฏิปักษ์ต่อศาสนาอื่นใด หากศาสนานั้น ๆ สามารถยืนหยัดอยู่ได้ ”ภายใต้กฎหมายของรัฐ นับแต่โบราณกาล ผู้ปกครองของไทยมีเจตนารมย์อันดีงาม ที่จะปล่อยให้แต่ละชาติปฏิบัติพิธีการทาง ศาสนาของตนได้อย่างเสรี หันไปดูบันทึกของฝรั่งที่เป็นพ่อค้า เป็นนายทหารหรือนักปกครองบ้าง พ่อค้าฝรั่งเศษเขียนว่า ถ้าพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้ทรงชักชวนแล้ว สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ก็ คง จะหันเข้าหาศาสนาโรมันคาทอลิกเป็นแน่ ถ้าการณ์เป็นไปได้เช่นนั้นจริงแล้ว จะเป็นพระเกียรติ แก่พระเจ้าหลุยส์เพียงใด เพราะในเวลาพระองค์ได้ทรงจัดการศาสนาในพระราชอาณาเขตของพระองค์ ยังได้ทรงจัดการทำลายศาสนาอื่นไม่ดีในแผ่นดินฝ่ายตะวันออก ซึ่งนับ ว่าเป็นประเทศที่เจริญที่สุดอยู่ แล้ว บันทึกตอนนี้หมายความว่าเขามาเห็นสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ไม่ได้ทรงรัง เกียจเฉียดฉันท แต่กลับทรงอุปถัมภ์ศาสนาคริสต์ และนักบวชบาทหลวงที่เข้ามาเผยแพร่ เขาก็เลยเข้าใจผิดนึกว่า พระเจ้าแผ่นดินไทยนี้ทรงพร้อมแล้วที่จะนับถือศาสนาคริสต์ จึงกราบทูลให้พระเจ้าหลุยส์ทำพระราช สาส์นมาชวน ที่น่าสังเกตก็คือ เขามีความภูมิใจ ว่า ถ้าเขาไปไหนเขาได้อาณาเขเข้าเขาเข้าไป เขาจะต้อง ทำลายศาสนาที่นั่นด้วย เพราะเขาคือว่าศาสนานั้นไม่ดี แสดงให้เห็นคติของฝรั่งต่อศาสนาอื่นที่เขาว่า ไม่ดีไปหมด ต่อมาก็เป็นอย่างที่แท้จริง ๆ คือพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้ทรงมีพระราช สาส์นมาเชิญชวน สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ให้ทรงหันไปนับถือคริสต์ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงตอบยาวอยู่ ถ้าเอาข้อความสั้น ๆ ก็คือ ตรัสว่า พระผู้เป็นเจ้าได้ทรง สร้างทุกสิ่งทุกอย่าง ทรงสร้างแผ่นดิน สร้าง สิ่งสารพัด ทรงบันดาลได้ทั้งสิ้น ดัง นั้น ถ้าหากว่าพระเจ้าต้องการให้พระองค์เป็นคริสต์ พระองค์ก็ จะบันดาลเอง ขณะนั้นสมเด็จ พระนารายณ์มหาราช ยังเป็นพุทธมามกะ ก็แสดงว่าพระผู้เป็นเจ้ายังไม่

ทรงต้องการ จึงทรงปล่อยให้พระองค์เป็นชาวพุทธอยู่อย่างนี้ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงมีพระ
 ปริชาสามารถอย่างยิ่ง ทรงตอบทีเดียว พ ระเจ้าหลุยส์ก็เลยไม่รู้จะว่าอย่างไร บัวก็ไม่ซ้ำ น้ำก็ไม่พุ่ง
 ขณะที่ฝรั่งเศสทำกันใหญ่ หนีภัยเพราะศาสนา ฝรั่งเศสมาเมืองไทย คนไทยต้อนรับเอาใจยิ่งกว่าคนไทยด้วยกัน
 กัน ที่นี้มาถึงนายทหารบ้าง ที่ชื่อนายพลฟอร์บิง นายพลฟอร์บิงอยู่ในกรุง ศรีอยุธยามานาน ต่อมา
 กลับไปประเทศฝรั่งเศส ก็ไปเล่าให้พระเจ้าแผ่นดิน และบาทหลวงผู้ใหญ่ทางฝรั่งเศสฟัง นายพลฟอร์
 บิงเล่าว่า ที่ทำให้ศาสนาคริสต์แผ่ไพศาลไปได้เร็วขึ้น ต้องโทษจรรยาวัตรของพระภิก ขุสงฆ์ ซึ่งม
 ีความอดทนและเคร่งครัดมาก พระภิกษุสงฆ์เหล่านี้ไม่เสพสุราเมรัย ฉันทะ ของที่คนใจบุญถวายเป็น
 วัน ๆ ไปเท่านั้น ของที่ได้มากเกินไปจนจำเป็นกับบริจาคแก่คนจน ไม่เก็บไว้สำหรับวันรุ่งขึ้น ตามปกติ
 ใจความของพระธรรมเทศนานั้นแนะนำให้คนทำบุญ ทว่าพระราชอาณาจักนั้นมีคนใจบุญมากมาย เรา
 จะไม่เห็นคนที่จนถึงต้องขออาหารกิน ธรรมจ รรยาของเขาเลืกกว่าของเรามาก เขานับถือผู้สั่งสอน
 ศาสนาของเราไม่ เพราะผู้สั่งสอน ศาสนาของเราไม่เคร่งครัดเท่าภิกษุสงฆ์ เมื่อผู้สั่งสอนศาสนาของ
 เราแสดงคิรตธรรม คน ไทยซึ่งเป็นคนว่านอนสอนง่าย นั่งฟังธรรมปริยานั้น เหมือนฟังคนเล่า
 นิทานให้เด็กฟัง ความพอใจของเขานั้นไม่ว่าจะสอนศาสนาใด ก็ชอบฟังทั้งนั้น พระภิกษุสงฆ์ไม่เถียง
 เรื่อง ศาสนากับผู้หนึ่งผู้ใดเลย เมื่อมีคนยกคริสต์ศาสนา หรือศาสนาใด ๆ มาพูดกับท่าน ท่าน ก็
 เห็นว่าดีทั้งนั้น ถ้ามีคนมาปรักปรำพระพุทธศาสนา ท่านก็ตอบอย่างใจเย็นว่า เมื่ 'อาตมาภาพเห็น
 ว่าศาสนาของท่านเป็นศาสนาที่ดี เหตุไรท่านจึงไม่เห็นว่าพุทธศาสนาเป็น ศาสนาที่ดีเล่า พระของเรา
 ตอบพระฝรั่งไปอย่างนี้ เพราะคนไทยมีจิตใจกว้างขวาง ซึ่งฝรั่ง ต้องพยายามต่อสู้กันมานานักหนา ฝรั่ง
 มีแต่รบกันฆ่ากันเรื่องศาสนา จนกระทั่งต้องอยู่กัน ด้วยกฎหมาย เอกกฎหมายเป็นเครื่องป้องกันไม่
 ให้คนรุกราน หรือรุกราล้าละเมิดกัน ฝรั่ง เป็นอย่างนั้นมาตลอด แม้แต่ใกล้ ๆ ปัจจุบันนี้เอง คนไทยก็
 ยังมีน้ำใจดีเหมือนเดิม ทางใต้ของ เรามีคนนับถือศาสนาอิสลามมีชาวอิสลามมาก เราก็อยู่กันมาด้วยดี
 ไม่มีปัญหา เหมือนพ'เหมือนน้อง พระทางใต้ท่านเล่าให้ฟังว่า ในภาคใต้เราที่เป็นมาแต่ก่อนคนไทย
 พุทธ และคนไทยอิสลามอยู่ด้วยกัน เวลาคนอิสลามสร้างมัสยิดคนไทยพุทธไปช่วยสร้าง เวลาชาวพุ
 ทธสร้างโบสถ์ ชาวอิสลามก็มาช่วยสร้างด้วย นี่เป็นสภาพที่หาได้ยาก ไม่มีที่ไหนในโลก อย่างที่ประเทศ
 อเมริกาที่ว่าประเทศเสรีภาพ มีความเป็นประชาธิปไตย ก็เป็นด้วยกฎ หมายหากมีประสพการณ์
 ในการบิ่บคั่นข่มเหงกันมาก หนีความบิ่บคั่นทางศาสนาในยุโรปก็ยังไป ปริพิพาทกัน ใน อเมริกาอีก เวลา
 นี้แม้แต่กฎหมายบังคับควบคุมก็ยังมีพวกสมาคมลับ มีพวก Ku Klux Klan เอาไว้สำหรับฆ่าคน
 ผิวดำ แล้วต่อมาก็มีนาซีใหม่อีก นี่เพราะจิตใจยัง แค่มืดก แต่ของเราได้แก่เข้าไปในจิตใจเลย จึงพูดได้
 ว่าเสรีภาพทางศาสนาใน อเมริกา รวยมาคูดุเลย เทียบกับเมืองไทยไม่ได้ เรียกว่าอเมริกามีเสรีภาพใน
 ทางลบ คือเสรีภาพ แบบคอยกันคอยกัน คอยระวังไม่ให้รุกรานข่มเหงกัน แต่ของไทยเราเป็นเสรีภาพ
 แบบบวก คื อกลายเป็นสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ที่ว่ามานี้เป็นสภาพที่เป็นมาในพื้นเพภูมิหลังของ
 เราที่เราจะต้องรู้จำ กตัวเอง แต่สภาพอย่างนี้เราจะรักษาเอาไว้ได้หรือไม่ นี่แหละคือปัญหาเรื่องภัยแห่ง
 พ ระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไร ชาวพุทธควรได้ปัญญามองดูความคิดจิตใจคน ที่จะส่ง
 ผลอนาคต ต่อไป สภาพอย่างที่ว่ามานี้ ที่อยู่ร่วมกันด้วยความร่มเย็นเป็นสุขเหมือนเป็น พี่เป็นน้อง
 ไม่ว่าต่างผิว ต่างเผ่า ต่างศาสนานี้ เราพูดได้เลยว่า มีได้เฉพาะเมื่ 'อชาวพุทธจำนวนมากครอบคลุม
 เกือบหมดทั่วประเทศ แต่ถ้าเมื่อไรมีชาวพุทธน้อยลงก็จ ะเริ่มเกิดปัญหา อย่างเมืองไทยนี้ ถ้าเมื่อไรคน
 พุทธเหลือ ๕๐ % ก็จ ะเริ่มเดือดร้อน ปัญหาต้องเกิดขึ้น ตอนนี้อยู่เหลือ ๕๔ % กว่า ๆ ก็มีเด้าว่า
 จ ะเริ่มร้อนแล้ว ย้อนไปแค่ 'วง ๔ - ๕ ปีก่อนนี้ ปัญหาก็กเริ่มตั้งเค้าแล้ว เช่นมีพระองค์หนึ่งจากน
 ราธิวาสได้ 'เล่าเรื่องความเป็นไปในจังหวัดของท่านด้วยความเป็นห่วงว่า อนาคตจะเป็นอย่างไร สมัย

ท่านเป็นเด็ก จะเป็นเด็กพุทธหรือเด็กอิสลามก็เรียนหนังสือด้วยกันโตมาด้วยกัน เป็นเพื่อนกันตั้งแต่เด็ก ตอนเป็นเด็กจะถือศาสนาไหน ๆ ก็ไม่รู้จักแบ่งแยก จึงเป็นเพื่อนสนิทกันเรื่อยมา พอโตแล้วอยู่ด้วยกันมีบรรยากาศที่สบาย ต่อมาตอนหลัง เขาแยกไป เรียนคนละโรงเรียนก็มีปัญหา กลายเป็นคนละพวกแล้วโน่นพุทธ นั่นอิสลาม ปัญหาเกิด เริ่มมีขึ้นเรื่อย ๆ ในบางท้องที่ของเมืองได้นั้น พระไปบิณฑบาตในบางถิ่นที่มีคน อิสลามมาก เตี้ยนี้ถูกวัยรุ่นโน้เอาแล้ว บางแห่งไปมีการถ่มน้ำลาย อันเป็นเรื่องที่แสดงว่า สถานการณ์สังคมได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี และนับว่าเป็นภัยชนิดหนึ่ง ที่เป็นอย่างนี้เราพูดได้ว่า ชาวศาสนาอื่นไม่ได้มองอย่างชาวพุทธ ยกตัวอย่างเรื่องที่เป็นข่าวใหญ่ระดับโลกเร็ว ๆ นี้ คือเรื่องกรณีทาลิบัน พวกทาลิบัน เข้าปกครองประเทศอัฟกานิสถาน ได้ใช้ปืนใหญ่และลูกกระเบิดทำลายพระพุทธรูปที่มีมาเป็น พันปี และถือว่าเป็นสมบัติของโลก ในประวัติศาสตร์อัฟกานิสถานเคยเป็นดินแดนพระพุทธศาสนา เรียกได้ว่าเป็น ศูนย์กลางของพระพุทธศาสนาแห่งหนึ่งอยู่แถว ๆ อาณาจักรกุษาณของพระเจ้ากนิษกะที่บามิยาน มีพระพุทธรูปใหญ่สูง ๕๑ เมตร และ ๑๕ เมตร ซึ่งแกะสลักอยู่ที่ภูเขาเมื่อปี พ.ศ. ๘๐๐ มาถึงตอนนี้พระพุทธรูปทั้ง ๒ องค์ก็ถูกผู้ปกครองอิสลามพวก ทาลิบัน ทำลายลงไป ความจริงในประวัติศาสตร์เขาเคยทำลายมาแล้วหลายครั้ง แต่สมัยก่อนยังไม่มียุคที่ทันสมัยอย่างนี้ เขาทำลายโดยได้แต่เอาหัวนอนเล็กไปต่อยไปทุบ ในอินเดีย จะเห็นพระพุทธรูปในที่ต่าง ๆ ถูกทำลาย ถ้าเป็นศิลาใหญ่หน่อย ก็ต่อที่พระนาสิกให้เสียโฉม เพราะมีพระพุทธรูปเป็นจำนวนมาก เพราะเขาทำลายไม่ไหวจึงทำได้แต่เพียงนั้นเป็นอย่างนี้ทั่วไปหมด แต่เวลานี้มีเครื่องมือทำลายที่ร้ายแรง มีระเบิดมีปืนใหญ่จึงทำลายได้หมดสิ้น เมื่อเกิดกรณีทาลิบันขึ้นมา ก็ต้องดูว่าชาวพุทธก็ตาม ชาวโลกและโดยเฉพาะชาวอิสลามก็ตาม จะมีความรู้สึกแสดงออกอย่างไร ซึ่งเป็นสัญญาณบ่งชี้ในการที่จะมองสถานการณ์ ซึ่งหมายถึงแนวโน้มต่อไปในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรระหว่างพิจารณาในแง่ว่าคนที่มีความคิดอย่างนี้ ที่เขาทำอย่างนี้ได้มันจิตใจเขาเป็นอย่างไร เขานึกคิดต่อผู้อื่นอย่างไร ต้องมองไปในอนาคตว่า เมื่อเขายัง มีความคิดมีความเชื่อ และมีสภาพจิตใจอย่างนี้ อะไรจะเกิดขึ้นต่อไปนี้เป็นเรื่องสำคัญเท่าที่ดูแล้ว ชาวพุทธก็มีบ้างที่ตื่นตัวแต่น้อย ในฝ่ายชาวอิสลามมีชาวอิสลาม ที่แสดงความไม่เห็นด้วยอย่างอาจารย์ ที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งก็เขียนลงใน หนังสือพิมพ์ แสดงความไม่เห็นด้วย แต่ก็ไม่ใช่คำแถลง หรือแสดงมติที่ออกจากองค์กรใหญ่ของชาวอิสลาม ซึ่งควรแสดงให้เห็นท่าทีที่ชัดเจน แต่ชาวอิสลามบางคนก็พูดในทางตรงข้าม เป็นข้อเขียนในหนังสือรายสัปดาห์ฉบับหนึ่ง ในหัวข้อเรื่องว่า เกร็ดกรรมของทาลิบัน มีเนื้อความบางส่วนว่า เรื่องการทำลายพระพุทธรูปของพวกทาลิบัน อาจจะเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องของศาสนิกชนอื่น ที่ไปทำลายศาสนสถานของชาวพุทธ ซึ่งพระพุทธรูปเป็นที่เคารพสักการะสำหรับศาสนาของเขา สิ่งที่เขาทำอาจเป็นสิทธิของเขา เพราะเขาทำในบ้านของเขา ถ้าไทยอิสลามมีรูปเจดีย์ในบ้าน เราก็ต้องกำจัด นายวันนอร์ก็เปลี่ยนแปลงห้องรัฐมนตรีโดยการยก พระพุทธรูปออกไป และอดีต รมว.ต่างประเทศ ก็ยกพระพุทธรูปออกจากห้องทำงานเหมือนกัน การที่จะให้อิสลามเป็นสากล ไม่ใช่จะยึดหยุ่นได้ทุกเรื่อง อิสลามเป็นศาสนาที่สร้างสรรค์ไม่ใช่ทำลาย บางครั้งการทำลายอาจเป็นสาเหตุจากการสร้างสรรค์ ศาสดามูฮัมหมัดก็เคยทำสิ่งเดียวกัน บรรดาเทวรูปที่อยู่ในเมกกะถูกทำลาย แต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นก็ทำให้สังคมรวมกันเป็นหนึ่งเดียว นี่คือการที่เป็นตัวอย่าง เขามองประเทศอัฟกานิสถานเป็นบ้านเฉพาะของ ชาวอิสลามเท่านั้น คนถือศาสนาอื่น ๆ ทั้งที่เกิดที่นั่นก็ไม่มีบ้าน ไม่มีสิทธิ นอกจากนั้นคำว่าสากลที่ชาวอิสลามคนเขียนก็มีใช้หมายถึง การทำให้คนทั้งหลายทั่วไปทั้งหมด เข้าใจศาสนาอิสลามถูกต้อง แล้วเห็นชอบยอมรับทั่วกันอย่างที่เรารู้จัก แต่หมายถึงการที่จะต้องให้ทุกคนและทุกอย่างเป็นไปตามที่ศาสนาอิสลามกำหนด คนไทยชอบยกย่องนับถืออเมริกา แต่น้อยคนจะรู้จัก

อเมริกา ยกตัวอย่างประเทศมาเลเซีย ได้ประกาศให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ แล้วก็เริ่มมีปัญหาเรื่องการศึกษาเล่าเรียน มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรต่าง ๆ ในขณะที่มาเลเซียมีศาสนิกอิสลาม ๕๖ แล้วแค่นี้เอาเป็นศาสนาประจำชาติก็แปลกแล้ว จุดที่ควรมองอยู่ที่ว่า ความคิดจิตใจของเขาเป็นอย่างไร จะเห็นว่าคนไทยในประเทศไทย กับประเทศต่าง ๆ ที่ยกมานี้มีความคิดไปคน ละแบบ แม้แต่ประเทศอเมริกาที่บอกว่า เป็นประเทศที่มีเสรีภาพทางศาสนา ถึงกับแยกรัฐกับศาสนาแต่เป็นการแยกแบบครึ่ง ๆ กลาง ๆ ยกตัวอย่างพิธีปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่ง ประธานาธิบดี ประธานาธิบดีต้องสาบานตัวกับคัมภีร์ไบเบิล แม้แต่พิธีสาบานธง ซึ่งเป็นก ารแสดงความภักดีต่อชาติ ก็มีกฎหมายออกมา ซึ่งรัฐสภากำหนดคำสำหรับปฏิญาณตนตอนหนึ่ง ว่า ประเทศอเมริกาเป็นประเทศหนึ่งเดียวภายใต้พระเจ้าเป็นเจ้า ดังนั้น ถ้าถามว่าประเทศอเมริกาที่มีศาสนาประจำชาติใหม่ ตามหลักฐานนี้บอกได้เลยว่ามี ถ้าถามต่อไปว่าเขาถือ อศาสนาไหนเป็นศาสนาประจำชาติ ก็ตอบได้เลยว่าศาสนาคริสต์ การที่ในรัฐธรรมนูญเขาให้รัฐกับศาสนา แยกกันก็เพราะความขัดแย้งของนิกายคาทอลิก กับโปรเตสแตนต์ ที่จริงใน รัฐธรรมนูญแท้ ๆ ก็ไม่มีคำที่บอกว่าแยกรัฐกับศาสนา มันเป็นเพียงการแปลความหมายของประธานาธิบดี เจฟเฟอร์สันของสหรัฐอเมริกา หลายคนหลงไปตามสหรัฐอเมริกา ที่มองกันไม่ชัดแล้วเข้าใจผิดว่า การแยกรัฐจากศาสนาและการมีเสรีภาพทางศาสนา เป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งที่จริงไม่ใช่ ยิ่งไปกว่า นั้นยังมีการเข้าใจผิดต่อไปอีกว่า เรื่องนี้เป็นความเจริญก้าวหน้าทางอารยธรรม แต่ที่จริงไม่ใช่เลย มันเป็นการติดตันทางอารยธรรมต่างหาก ที่กล่าวมาแล้วมุ่งที่จะให้รู้เท่าทันสถานการณ์ว่ามนุษย์หรือชาวโลกยัง เป็นกันอยู่อย่างนี้ ซึ่งเราควรจะก้าวให้พ้นเลยต่อไป เพราะศักยภาพของชาวพุทธมีมาก ว่านั้น เราสามารถสร้างสันติสุขที่แท้จริงให้แก่โลกได้ แต่ทั้งนี้ต้องปฏิบัติ ตามหลักที่พูดแล้วว่าใจที่อยู่กับเขาโดยมีเมตตา แต่ก็ต้องปฏิบัติจัดการด้วยปัญญา และอยู่ด้วยความไม่ประมาท บางที่เราไม่รู้ภูมิหลัง เข้าใจว่าสหรัฐอเมริกาที่มีเสรีภาพทางศาสนา ให้ศาสนากับรัฐไม่ต้องเกี่ยวข้องกัน แล้วเอาวิธีนี้มาใช้กับประเทศไทย โดยไม่เข้าใจ ภูมิหลัง กลายเป็นว่าเอาสิ่งที่เป็นโยบายยึดเย็ดใส่ประเทศของตัวเอง นายกรัฐมนตรีไทย เวลาเข้ารับตำแหน่ง ถ้าจะเอาอย่างอเมริกันน่าจะมีพิธี ารงพระพุทธศาสนาบ้าง อย่างอื่นเอาอย่างอเมริกา แต่อย่างนี้ไม่เอา ตามประเพณีของไทยเรา ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก มีการประกาศราชธรรมต่าง ๆ คือหลักการปกครองแผ่นดิน ตามคำสอนของพระพุทธศาสนา มีทั้งทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตร ราชสังคหวัตถุ และชัตติยพละ เมื่อเรามาเป็นประชาธิปไตย เราไม่ได้นำวัฒนธรรม ประเพณีนี้มาสืบต่อ ทำไมเราจึงละเลยเสีย กลมกลืนกันไปมา ฝ่ายที่ไม่รู้ตัวจะห่วยไปเอง อีกเรื่องหนึ่ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ตอนนั้นชาวพุทธบางท่านได้ไปพบเอกสาร ของคริสต์จากองค์กรที่เรียกว่า สำนักราชเลขาธิการเพื่อปฏิบัติต่อคนที่มีใช้ชาวคริสต์ (Secretariat for non - christians) เป็นเอกสารลับ ซึ่งเขาใช้สำหรับสื่อกัน ระหว่างพวกบิชอปคาทอลิกที่ทำงานอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ในเอกสารนี้มีนโยบาย ใหม่ของคาทอลิก ที่จะปฏิบัติต่อศาสนาอื่น ๆ ทำให้รู้ว่าเวลานี้ทางคาทอลิกได้เปลี่ยนนโยบาย เพราะก่อนหน้านี้พวกบาทหลวงเวลาเผยแพร่ศาสนา จะใช้วิธีพูดจารุนแรง ค ำว่าโหมตี ก็ได้เปลี่ยนแปลงในทางที่เข้ามาเป็นมิตร เอกสารลับดังกล่าวนี้สืบเนื่องมาจากการประชุมมหาสมัชชชาวคาทอลิก ครั้งที่ ๒ (Vatican Council 2) ที่ประชุมกันเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๒ - ๑๙๖๕ (พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๘) แต่เรามาพบหลังจากนั้นนานจึงรู้ว่าเขาเปลี่ยนนโยบาย เข้ามาสัมพันธ์กับชาวพุทธ อย่างดี แม้แต่ที่กรมการศาสนา ก็ถึงกับตั้งเป็นหน่วยงาน เรียกว่า ศูนย์ศาสนสัมพันธ์ แปลมาจากคำว่า Dialogue เพื่อให้ทางคริสต์ทางพุทธอะไรต่าง ๆ ได้มาประสาน และมีควมกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในเมืองไทยศาสนาคริสต์เข้ามาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ราวสามร้อยปีมาแล้ว จนถึงปัจจุบันมีคนไปเป็นคริสต์อยู่เพียง แสนกว่าคนถือว่าไม่ได้ ผลเลย

จึงต้องหันมาใช้วิธี dialogue ให้มีการวิสาสะกันใช้วิธีผสมกลมกลืน (Assimilation) ในเอกสารที่เป็น Bulletin มีบอกหมดว่าประเทศไทยเวลานี้มีสถานการณ์ 'อย่างไร องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก พุทธสมาคม ทำงานได้ผลหรือไม่ พระสงฆ์เป็นอย่างไร ชาวไทยเป็นอย่างไร เขาควรจะมีปฏิบัติอย่างไรจึงจะให้ผลดี เริ่มตั้งแต่ในแง่ 'คำสอนทางศาสนา ก็ให้คนเก่าของคริสต์ไปเรียนหลักธรรมของพระพุทธศาสนา แล้วเอามาใช้ในคริสต์ศาสนา ตลอดจนพิธีกรรมต่าง ๆ ก็นำมาใช้เช่นชาวคริสต์ทอดผ้าป่า พยายามใช้วิธีรับ ขบวนการพุทธ มีการขนานนามมีคู่สวด อันไหนได้ผลก็ทำต่อ อันไหนไม่ได้ผลก็เลิกไป นอกจากนี้ 'ยังนำเอาแบบแผนทางสถาปัตยกรรมไปใช้ โดยออกแบบให้คล้ายแบบไทยและเป็นแบบพุทธ มีก รรนำเอาโต๊ะหมู่บูชาไปใช้ บาทหลวงคริสต์เอานิพพานเป็นอัครตา เพื่อให้พุทธศาสนา กลายเป็นคำบัญชาจากพระผู้เป็นเจ้า " นอกจากภาคปฏิบัติแล้ว เราก็พบในแง่คำสอน เขาวางวิธีเอาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาไปอธิบายแบบคริสต์ เป็นการครอบคือ เอาพุทธไปไว้ข้างใน แล้วเอาคริสต์เป็นโ หู่คลุมไว้ทั้งหมด ให้พระพุทธเจ้าเป็นคนที่พระเจ้าส่งมา บอกว่าพระพุทธเจ้าเป็นประกาศก ที่พระเจ้าเป็นเจ้าส่งมา เพื่อเตรียมชาวตะวันออกไว้ต้อนรับพระเยซู อนัตตาเขาบอกว่าคริสต์ก็มีสรุปได้ความว่า พระพุทธเจ้าสอนไปได้ถึงแค่ อนัตตา คือสอนอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา จบแค่นั้น ต้องอาศัยรอพระเยซูมาสอนอัครตาอีกทีหนึ่ง